

S'ignora quan fou establert el Mas Comalera. Pagava un cens de 2 lliures 4 sous a la Casa Marquès de Villalba i Fivaller, comte de Fonollar i Marquès de Palmerola.

El Mas Moragues fou establert a Miquel Maspons el 17 de desembre de 1425, en poder de M. Savall de Caldes, per Eleonor, muller de Hug Descolmers, noble, com a filla i hereva de Raimon de Carner.

Cal preguntar el mateix que en el cas de l'establiment del Mas Sabat a Pere de Maspons en 1438. Quin dels dos contemporanis era l'hereu de la Casa? Ho foren els dos, essent Pere fill de Miquel?

El cens corresponent a 6 sous i una gallina, va ésser reconegut a favor del Bisbe de Vic per Jaume Maspons el 2 d'abril de 1731 (Redimit).

El 7 d'agost de 1921, davant el Notari de Caldes J. Mas, es van redimir els censos que gravaven els Masos Pons, Moragues i Comalera a favor de Despujor, Marquès de Palmerola.

Quant a les cases d'aquests Masos, no se'n troba rastre. Mai no he sentit parlar de les cases ni de tals Masos, coneixent sols la seva existència per la documentació.»

Ací acaben les explicacions d'en Josep Maria Maspons.

Els Maspons seguiren al front de la Masia fins la segona meitat del segle passat.

Dues generacions excepcionalment proliferes, ja que l'anterior a l'actual comptà amb 15 germans, obligaren a cercar horitzons més amplis, cara a estudis i treball.

Traslladats primer a Granollers i anys després a Barcelona, la família s'escampà en múltiples activitats. En Esteve Maspons i Camarasa, pare de l'actual, exercí com a farmacèutic a la ciutat. En Jaume fou advocat, durant 20 anys Secretari de l'Institut Català de S. Isidre, l'historiador de la casa i el recopilador dels documents familiars, el factor de l'Arbre Genealògic encapçat en 1425, tot això durant les estades estiuenques a la Casa Pairal, que mai oblidaren la família durant aquests anys d'apartament. En Pere i altres germans foren a Amèrica, i aquest, d'òbit no llunyà, al seu retorn fou el fundador de la Institució Pere Maspons i Camarasa, de Granollers, de tots coneguda i foment d'extensa gama d'activitats culturals. Tots aquests són proves de la labor d'una casa i d'un nom.

Des de 1949, en Josep Maria es posà de nou al front de la Casa, dedicant-hi tot l'esforç i tot el treball. Ell, l'esposa, els seus cinc fills són, avui dia, tot l'exponent d'una Masia i d'un nom de la nostra terra.

JOSEP CLARET BARGALLÓ